

Nairobi, februari 2006

Morgenochtend vlieg ik terug naar huis. Naar mijn land vol water en meer eten dan ik op kan en met een goede gezondheidszorg. Een week lang trok ik op

met de mensen van AMREF Flying Doctors. We bezochten projecten bij de Maasai in het gortdroge zuiden van het land. In de komende afleveringen probeer ik met u te delen wat ik zag en hoorde, over leven en overleven. Ik krijg dat zinderend hete marktplein vol dode koeien niet uit mijn hoofd en neus. Gedepriemede Maasai zien daar hun laatste kapitaal verdwijnen. Geen of vervuild water betekent: ziekte, geen eten, geen onderwijs, doodgaan. De huidige droogte en de gevolgen ervan zijn een ernstige tegenslag bij het werk van AMREF. Maar ik wil u ook de hoop laten zien. Ik heb AMREF leren kennen als een organisatie die de problemen bij de wortel aanpakt. Afrika een hopeloos verloren continent? Nee. Daar waar de gedreven Afrikaanse medewerkers van AMREF verschijnen, keert de hoop terug. Samen met werkbare oplossingen, zodat het leven van honderdduizenden mensen aanzienlijk in kwaliteit verbetert. Hoop geeft en doet leven. Puzzelt u weer mee?

Wieke



De mangoboom is geplant door ZKH prins Willem-Alexander



Dit kindje zal levensbedreigende ziektes ontlopen door vaccinaties



Verpleegkundige Charity met haar tante Susan, vroedvrouw



Op weg naar Entasopia over onverharde wegen

Wieke bezoekt een kliniek in Kenia

De gezondheidszorg in Kenia moet dringend worden verbeterd. Wieke Biesheuvel zag het met eigen ogen. Maar daarvoor is veel geld nodig. Puzzelt u mee voor het goede doel? Sla om voor de prijzen die er te winnen zijn!

Na een stoffige tocht door dorre gebieden komen we aan in Entasopia, diep in het zuiden van Kenia. Het dorp is één groene, tropische verrassing. Er staat nog water in de rivier en het is koeler dan in de woestijn. In Entasopia staat een kliniek die straks als *pilot* zal dienen voor andere gebieden in Afrika. Er is een laboratorium waar alle

niet. Daarom worden de plaatselijke vroedvrouwen getraind die het vertrouwen van de bevolking hebben. Zoals Susan.

Vrouwenbesnijdenis

Ik ontmoet Charity (25), gezondheidswerker, en haar tante Susan, die ooit een traditionele vroedvrouw was. Zij spreekt Maa-

Er wordt getest op hiv: stiekem, want niemand wil weten dat hij daarvoor komt

typen malaria kunnen worden gediagnosticeerd en de apparatuur loopt op zonne-energie. We horen van de staf hoe de zaken ervoor staan. Het is nu droogtetijd, dus er zijn veel luchtweginfecties. In de regentijd is er weer meer malaria. Veel kinderen worden gevaccineerd tegen tuberculose, meningitis, polio en kinderziekten. Ze bereken nog niet alle kinderen, maar daar wordt hard aan gewerkt. Registreert een patiënt zich, dan krijgt hij of zij een gratis muskietennet, belangrijk in de strijd tegen malaria. Bovendien is iemand op die manier meteen administratief te achterhalen. Tackel je één probleem, dan komt er in het kielzog daarvan een ander probleem mee. Elke medische behandeling vraagt om een vervolg, zoals voedingsleer, voorlichting over geboorteregeling, hygiëne en ook aids. Er wordt getest op hiv, maar dat moet stiekem, omdat niemand wil weten dat hij daarvoor komt. Die testen liggen tussen andere medicijnen in hetzelfde kamertje waar ook tbc en malaria worden behandeld. Het is regeringsbeleid om alle zwangeren te testen op hiv, maar tachtig procent van de bevallingen vindt thuis plaats, dus die vrouwen bereik je

de taal van de Maasai, maar Charity zal vertalen. Aanvankelijk zijn ze wat verlegen. Je zult ook zomaar met een wildvreemde, witte vrouw intieme dingen moeten bespreken. Om het ijs te breken, vertel ik dat ik bij mijn eerste perswede dacht dat ik doodging. Ze gillen van het lachen en dan gaat het gesprek verder vanzelf. Susan is nooit naar school geweest, maar vroedvrouw zijn is een gave en die heeft ze van haar oma. Ze vouwt haar handen over haar hart als ze zegt: "Mijn oma had hart voor moeders en kinderen, en ik ook." In Maasailand willen de vrouwen graag door vrouwen geholpen worden bij de bevalling. Ik vraag of de dingen nu anders gaan dan vroeger. "We gebruiken nooit handschoenen", zegt Susan, "nu wel en we hebben bijna geen dode kinderen meer. Vroeger kon je vroedvrouwen herkennen aan hun lange scherpe nagel van de wijsvinger. Daarmee konden we de ontsluiting een extra zetje geven." We griezelen bij de gedachte aan zo'n groezelige nagel. Meisjes laten zich nog steeds besnijden uit angst om niet voor vol te worden aangezien. Maar Susan is van de botte bijl en vertelt de meisjes dat zij ze niet bij hun toekomstige

bevallingen helpt als ze zich laten besnijden. "Je onttrekt ze hun vrouwzijn", vindt ze, "en ze hebben moeilijke bevallingen. Bovendien gaan ze weinig eten, in de hoop een kleine baby te krijgen. Daardoor krijgen ze bloedarmoede. Ik vertel ze dat ze ijzerrijke groenten moeten eten. Dat lusten Maasai niet, die eten alleen bonen, vlees en melk. De vrouwen die wel groenten eten, zien er gezonder uit en zijn sterker. Dat zien andere vrouwen, dus langzaam gaat het beter." We hebben de stalletjes met groenten in het dorp al gezien, dus het werkt.

Voorlichting

Ook het taboe aids wordt aangesneden. Tussen neus en lippen door vertellen de vrouwen hoe aids je leven verkort. Ze vertellen dat het beter is om na elke bevalling een paar jaar pauze te nemen. Dat voorkomt bekkenproblemen en bovendien kun je minder kinderen beter opvoeden. "Willen ze de pil dan wel?", vraag ik. Nee, liever een injectie, want die is niet te zien en dan hoeft niemand het te weten. Susan heeft tot haar grote verdriet geen man en kinderen en daarom heeft ze een kind 'geleend' van haar broer. Dat is gebruikelijk. Susan betaalt zijn school en de jongen woont bij haar. Hij zal haar ondersteunen als ze oud is. Later die middag zijn we bij Charity thuis. De westerse kleren die ze tijdens het werk dragen, hebben ze verwisseld voor traditionele kledij. Vol trots laat Charity haar kinderen zien. Twee, door tante Susan op de wereld gezet. En daar blijft het bij, wat haar betreft. Ik denk aan wat er op het hoofdkantoor in Nairobi werd gezegd: laat mensen hun passie inzetten voor hun eigen dorpsgemeenschap. Die passie zit in Afrikanen en moet eruit komen. Vrouwen als Charity en Susan zijn een zegen voor Entasopia.

Volgende week: op bezoek bij een waterproject in Maasailand
Laatste aflevering: gezondheidszorg begint op school

Wat doet AMREF Flying Doctors?

AMREF is een van oorsprong Afrikaanse gezondheidsorganisatie met het hoofdkwartier in Nairobi, Kenia. Zij stelt zich tot doel de gezondheid van kwetsbare mensen in Afrika structureel te verbeteren, om zo een uitweg te bieden uit armoede, naar een betere kwaliteit van leven. 97% van de zeshonderd medewerkers is afkomstig uit Afrika. AMREF Flying Doctors Nederland werft onder andere fondsen om de projecten en programma's in Afrika te steunen. Nederland steunt jaarlijks twintig tot dertig projecten en programma's. Beschermheer: Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje
Meer info: www.amref.nl

